

Striden om biblioteksavgifter inom EU

Siv Wold-Karlsen

I sin bok "European Portugal. The difficult Road to Sustainable Democracy" (1997) nämner José Magone, lite i förbigående, att 1973 hade Portugal 301 bibliotek och då var 29 procent av befolkningen analfabeter. 1993 hade antalet bibliotek ökat till 1287 och analfabetismen sjunkit till 15 procent.

1973 är året innan Nejlikerevolutionen och sista året av en diktatur som börjar med en miltärkupp 1926. 1928 blev nationalekonomen António Salazar finansminister med vittgående befogenheter. 1933 utropades den Nya Staten, Estado Novo, med Salazar som diktator och ett enda tillåtet parti: Nationella Unionen.

Rösträtt för män som inte var analfabeter. Rösträtt för kvinnor som hade högre utbildning.

25 april 1975, ett år efter Nejlikerevolutionens början, hålls de första demokratiska valen i Portugal, med rösträtt för alla över 18.

1993 är Portugal sedan 1986 medlem i EU, och juli-december 1992 fungerar Portugal för första gången som EU:s ordförandeland.

Den 13 juni 1992 är den portugisiska biblioteksorganisationen (BAD) med och grundar EBLIDA, den europeiska biblioteksorganisationen som ska representera de nationella biblioteksorganisationerna gentemot EU-institutionerna.

Den 19 november 1992 godtar EU:s ministerråd 92/100-Direktivet:

Om uthyrning- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immateriella området

I januari 1991 hade EU-kommissionen kommit med sitt direktiv-förslag, och i det var det särskilt två saker många reagerade på:

1. Kommissionen behandlar icke-kommersiell låneverksamhet (som den på offentliga bibliotek) som om det vore en kommersiell uthyrningsverksamhet.
2. Kommissionen inför en icke-konsumerbar upphovsrätt som ger författare/upphovsrättshavare ensamrätt att bestämma huruvida biblioteken ska få låna ut de böcker de köper in, varav följer att författare/upphovsrättshavare kan kräva betalt för utlån av böcker.

Spanien och Danmark var två länder som kritiserade och ifrågasatte 92/100-direktivet, och **Spanien** fick igenom en undantagsparagraf: Medlemsländerna har rätt att undanta vissa institutioner från skyldigheten att betala.

Danmark fick försäkringar om att den danska biblioteksersättningen, som inte är upphovsrättslig, är helt okej, också i förhållande till 92/100-direktivet.

Med dessa tillägg och försäkringar godtog direktivet.

1994 införlivar Spanien 92/100-direktivet i sin lagstiftning och undantar:

Alla offentliga bibliotek,

tidningsbibliotek, filmotek, arkiv och museer.

1997 gör Portugal samma sak, och undantar all icke-kommersiell låneverksamhet från betalningskyldighet.

Samtidigt på den skandinaviska halvön

1995 blir både Sverige och Norge med i EES – Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet, och Sverige blir dessutom medlem i EU – Europeiska Unionen.

Emanuella Giavarra, från EBLIDA, besöker båda länderna och varnar för 92/100-direktivet, och i Internkontakt (1995:1) diskuterar man direktivet och dess konsekvenser.

Kristine Abelsnes, från den norska biblioteksforeningen, är bekymrad

och pekar på det som händer i Nederländerna. Där måste biblioteken själva betala rättighetsägarna, och några bibliotek tar i sin tur betalt av låntagarna. Man kan, skriver hon, *stille seg spørsmålet om dette er første skritt på veien mot bibliotekene som kommersielle virksomheter.*

Helge Sønneland, från det

norska kulturdepartementet, är mera optimistisk. *Det vore*, skriver han, *en bibliotekspolitisk vanskelig ordning hvis forfattere eller andre opphavsrettighetshavere hade enerett til utlån.*

Därför kommer Norge inte att införa någon ensamrätt, och på frågan om detta är i överensstämmelse med 92/100-direktivet är svaret *ja – dette er avklart for ordningen i Danmark og vil også gjelde her.*

Sju år senare, 12 september 2002 kommer EU-kommissionen med en rapport, **Om rättigheter vad gäller offentlig utlåning i Europeiska Unionen**

Här säger EU-kommissionen ifrån att den inte längre godtar de iberiska undantagen, och heller inte de skandinaviska biblioteksersättningarna. De sistnämnda är diskriminerande eftersom inte alla författare inom EU/EES-området får njuta gott av dem. (Vilket är en konsekvens av att de är kulturpolitiska och inte upphovsrättsliga)

De kommande åren, fram till 2007-2008, är EU-kommissionen i konflikt med ett tiotal EU/EES-länder om hur PLR-direktiv 92/100 ska tolkas och genomföras.

Den Internationella PLR-konferensen och den Europeiska

Den Internationella PLR-konferensen hade sitt första möte 1995 och har sedan mötts vartannat år. Många

av deltagarna är från Europa, andra kommer från länder som befinner sig långt utanför EU/EES-området, som Australien, Nya Zeeland och Kanada. Det är länder med egna, nationella PLR-system som har fungerat sedan långt innan det fanns ett PLR-direktiv. Precis som biblioteksersättningen i de skandinaviska länderna.

Men 1999 tar EU-kommissionen

PLR-direktivet till den tredje Internationella PLR-konferensen, i Ottawa-Kanada, och sedan dess har PLR-direktivet blivit kvar och tagit allt större plats i de Internationella PLR-konferenserna.

I och med att EU-området utvidgas och antalet länder som måste förhålla sig till EU-direktiven ökar, ökar också det europeiska deltagandet på de Internationella PLR-konferenserna. 2003 bildas dessutom en Europeisk PLR-konferens, och den har som målsättning att få alla EU/EES-länder att implementera 92/100-direktivet på rätt sätt.

Den Europeiska PLR-konferensen får stöd av EU-kommissionen, skyddas av den europeiska författarorganisationen EWC, European Writers' Congress/Council och finansieras av NFF – Norsk faglitterær forfatter- och oversetterforening.

2003 hålls den femte Internationella PLR-konferensen i Oslo-Norge. Värdskap är NFF och deltar gör

bland annat en representant för EU-kommissionen.

Kort efter, i oktober 2003, hålls den första Europeiska PLR-konferensen i London. Initiativet kommer från NFF/EWC, inbjudna är, förutom EU/EES-länderna, alla blivande EU-länder, och omkring 25 länder samt EU-kommissionen är representerade. Tanken är att den Europeiska PLR-konferensen ska vara en gräsrotsrörelse som driver på PLR-arbetet underifrån.

Jag vet inget om hur de Europeiska PLR-konferenserna har fungerat, annat än att har producerat många resolutioner.

Att kräva tuffare tag

Resolutioner och petitioner är en litterär-politisk genre jag har svårt för. Språkligt och innehållsmässigt är de ofta torftiga och enfaldiga, ibland brutala, och de bidrar sällan till att främja kunskap och förståelse.

Ofta är det svårt att förstå vad resolutionerna egentligen handlar om, och ibland verkar inte ens de som utformat och tagit resolutionerna att ha fattat dess innebörder och eventuella konsekvenser.

I januari 2004 inleder EU-kommissionen processer mot en rad EU-länder, däribland Portugal och Spanien, för att ha implementerat PLR-direktivet fel, eller inte alls.

I september 2004 håller den Europeiska PLR-konferensen sitt andra möte och tar en resolution,

riktat till EU-kommissionen:

The Conference asks the Commission as a matter of urgency to:

- a) *clarify the wording of the Directive, especially article 5, and*
- b) *to take tougher action against those Member States which have failed to implement the Directive so that authors throughout the EU may have equal opportunities to benefit from PLR.*

Vad betyder så detta. Ungefär följande, tror jag:

Att klargöra formuleringar i direktivet och speciellt artikel 5, handlar om att snäva in, eller helt ta bort, möjligheten att göra undantag för institutioner som offentliga bibliotek.

Att ge alla författare i EU-området lika möjligheter i PLR-sammanhang, öppnar för tuffare tag mot de skandinaviska länderna och deras diskriminerande praxis.

I december 2004 går EU-kommissionen ett steg vidare i processen mot länder som Spanien och Portugal, samt öppnar processer mot Danmark, Finland och Sverige.

Den Europeiska PLR-konferensen har därmed fått precis vad den bett om, men kanske mer än den hade förväntat och önskat sig.

Motstånd

2004 är också året när motståndet mot PLR-direktivet blir synligt. I februari organiserar man i Spanien de första Dagarna mot betallån i bibliotek. Initiativtagare är Blanca Calvo, bibliotekarie i Guadalajara.

I mars påminner EBLIDA om hur diskussionerna gick då det begav sig 1992, och uppmanar EU-kommissionen att tillåta medlemsländerna att undanta institutioner som offentliga bibliotek, arkiv och museer från betalningsskyldighet.

I augusti tar den spanska biblioteksorganisationen PLR-direktivet till IFLA-kongressen i Buenos Aires, och i april 2005 kommer IFLA med ett principiellt nej till PLR.

I september 2004 försäkrar kulturminister Marita Ulvskog att

Sverige inte kommer att ändra sin biblioteksersättning.

BAD, den portugisiska biblioteksförbundet, skriver ett långt, argumenterande brev och skickar det till EU-kommissionen och till den portugisiska regeringen. Regeringen får också en petition, med drygt 20.000 underskrifter, som ber den hålla fast vid de undantag som gjordes 1997: offentliga bibliotek (folk- skol- och universitetsbibliotek) samt museer och arkiv ska inte vara betalningsskyldiga.

Det är lite oklart vilken regering det är BAD förhåller sig till. I mars 2002 fick Portugal en borgerlig regering med PSD/Partido SocialDemocrata (som är ett nyliberalt parti) i samarbete med Partido Popular, och med PSD-ledaren José Barroso som premiärminister. Sommaren 2004 blir Barroso ordförande för EU-kommissionen, och Pedro Sanatana Lopes blir ny premiärminister. Både han och regeringen kritiserar hårt för budgetstrul och dåligt samarbete ministrarna emellan, och presidenten, Jorge Sampaio, utnyttjar sin presidentmakt, upplöser parlamentet och utlyser nyval.

I valen, februari 2005, förlorar PSD och socialistpartiet/PS bildar en regering där nästan hälften av ministrarna är partipolitisk obundna, så också kulturministern Isabel Pires de Lima. Hon är litteraturvetare och författare och är kulturminister när Portugal fälls i EU-domstolen, den 6 juli 2006.

Den 26 oktober samma år fälls också Spanien och Portugal.

Pirater, analfabeter och brott mot mänskliga rättigheter

Under rättsprocessen mot Portugal har EU-kommissionen kallat portugiserna för pirater och analfabeter – något generaladvokaten Eleanor Sharpstone påpekar och reagerar mot: Kommissionens språkbruk är oacceptabelt, skriver hon i en kommentar.

På den sjätte Internationella PLR-konferensen i Berlin 2005, låter EU-kommissionens representant förstå att nu ska det tas tuffare tag och rensas upp i det kultur- och socialpolitiska träsket. En representant från ett belgiskt "collecting society" (organisation som inkasserar pengar, t.ex från bibliotek till

rättighetshavare) anklagar Danmark för att bryta mot de mänskliga rättigheterna, eftersom inte alla författare inom EU-området får ta del av den danska biblioteksersättningen.

Juristen från det danska kulturdepartementet påminner EU-kommissionen om 92/100-direktivets historia, och ber om respekt för begrepp som mänskliga rättigheter. Sveriges Författarförbund hävdar att Kommissionen begår ett allvarligt misstag när den behandlar offentliga bibliotek som om de vore kommersiella varuhus.

2005-2006 är tonläget rätt högt i PLR-debatten.

Efter EU-domarna 2006 går Spanien och Portugal olika vägar. Spanien ändrar, 2007, i sin lagstiftning så att endast skolbibliotek och bibliotek i kommuner med mindre än 5.000 invånare undantas från betalningsskyldighet. Något EU-kommissionen accepterar, genom att ge ett "classement" i december 2007.

Portugal ändrar också i lagstiftningen, men enligt den portugisiska lagändringen, från april 2008, är det endast arkiv och museer som är betalningsskyldiga. Alla offentliga bibliotek, folk- skol- och universitetsbibliotek, är undantagna från skyldigheten att betala.

EU-kommissionen accepterar också detta, i ett classement från maj 2008.

Harmonisering fullfört

I september 2008 kommer EU-kommissionen med en rapport om det europeiska PLR-direktivet. Här berättas om domar som dömts och classement som givits, också till de skandinaviska länderna. Kommissionen har lagt ner processerna, och har heller inget nytt på gång vad gäller Public Lending Right. Kommissionen har gjort sitt, och anser att resultatet är en harmonisering av PLR och offentlig utlåning i Europa.

The last few years have seen Member States amend their legislation to comply with the requirements of the Directive. This has resulted in a more harmonised system of public lending in the EU.

Den femte Europeiska PLR-konferensen, i september 2008, ber på nytt EU-kommissionen om tuffare

tag, framför allt mot Portugal, Italien, Grekland, Cypern, Ungarn och Rumänien.

Men EU-kommissionen verkar inte längre lyssna på den Europeiska PLR-konferensen, och i september 2009, när den portugisiska författarföreningen SPA bjuder in EU-kommissionen till den åttonde Internationella PLR-konferensen, svarar Kommissionen att det inte är någon idé att den kommer, eftersom det nu inte händer något på PLR-området.

Den åttonde Internationella PLR-konferensen

Den åttonde Internationella PLR-konferensen är i Lissabon 23–25 september 2009. Värdskap är SPA-Sociedade Portuguesa de Autores, och vi håller också till i deras hus. På husfasaden berättar en banderoll att SPA nu har tjänat kulturen i hela 84 år. SPA grundades 1925, och är nästa lika gammalt som PCP, Partido Comunista de Portugal, som grundades 1921 och är det enda politiska partiet med en historia som går tillbaka till tiden innan Salazar-diktaturen.

Inne i SPA-huser, i möteslokalen, är väggarna klädda av texter och bilder som berättar om författaren och kommunisten **José Carlos Ary dos Santos** (1937–1984) liv och gärning. Ary dos Santos – Poesins kraft, heter utställningen som kommit till i samarbete mellan bland annat SPA och PCP, två organisationer Ary dos Santos var verksam i. Han var starkt politiskt och socialt engagerad, både innan och efter Nejlíkerevolutionen 25 april 1974, och han verkar ha varit en mycket allsidig ordarbetare. Poesi, men också reklamtexter, och ett av hans mest kända dikter: *As portas que Abril Abriu – Dörrarna som april öppnade* – i uppförstorad handskriftversion.

Jag undrar hur Ary dos Santos förhöll sig till sina texter – och till upphovsrätt och fria bibliotekslån. Hade han velat ha betalt enligt PLR-direktivet – som SPA vill. Eller hade han sällat sig till författare som **José Saramago** och protesterat mot betallån i biblioteken.

I Spanien har La Plataforma mot betallån i bibliotek (som är en fortsättning på det som började i Guadalajara 2004) haft ett bra samarbete med såväl

biblioteksbrukare som författare, och det är en av La Plataformas protestlistor som Saramago skrivit under på.

Här i Portugal verkar relationerna mellan författare och bibliotek, eller rättare sagt: mellan författarorganisationen SPA och biblioteksorganisationen BAD, vara lite så där.

SPA har bjudit in BAD till konferensen, och har eget punkt på programmet om bibliotekariernas syn på PLR-direktivet. Men BAD kommer inte, och i stället får vi höra **Tony Durcan** från Newcastle City Libraries berätta om hur fint PLR fungerar i Storbritannien. Också där var bibliotekarierna till en början skeptiska, men nu inser alla att PLR är till glädje för såväl författarna som för biblioteksverksamheten.

Jag har inga skäl att tvivla på det Tony Durcan säger, men det brittiska PLR-systemet kom till 1979 och var, lika lite som de skandinaviska systemen, något EU-kommissionen tvingat på medlemsländerna.

1947 fick Norge både biblioteksersättning och bibliotekslag, och tillsammans har de varit viktiga verktyg för att driva en social kulturpolitik. Författarkollektivet får bättre möjligheter att skriva och bli lästa, också på små språk som norskan och samiskan. Folket-medborgarna får en reella möjligheter att läsa både inhemskt och utrikiskt, tack vara fungerande, tillgängliga gratisbibliotek.

Bibliotek och biblioteksersättning ska göra det marknaden och upphovsrätten inte klarar av.

92/100-direktivet har upphovsrätten som utgångspunkt, och EU-kommissionens syfte med direktivet är att få den inre marknaden att fungera väl. Bibliotekens och författarnas väl och ve är däremot inget EU-kommissionen bryr sig om.

Kulturens värde

Den åttonde Internationella PLR-konferensen skulle egentligen ha öppnats av kulturministern, **José António de Melo Pinto Ribeiro**, men han har gett återbud med hänvisning till parlamentsvalet tre dagar senare, den 27 september 2009.

Så i stället för ett öppningstal av en socialistisk/PS kulturminister, född 1946 i Mozambique och utbildad till jurist i Lissabon 1964–69, får vi en föreläsning av filosofiprofessor **José Barata-Moura**. Han har ett förflutet som EU-parlamentariker, men också som sångare och författare till sångtexter, och sedan mitten av 1970-talet har han spelat en framträdande roll i det kulturella och politiska livet i Portugal.

Han håller sin föreläsning på franska, som en hyllning till landet som skapade upphovsrätten, och han leker med begreppen bruksvärde och bytesvärde i förhållande till kulturens värde. Och han gör det med citat från Adam Smith, Karl Marx och Aristoteles.

Han avslutar med att säga ungefär så här:

Vad gäller den offentliga lånerätten och gratis utlån av kulturella ägodelar som inte är förbruksvaror, så är lösningen självklart inte att söka i fickorna hos de omedelbara användarna och direkta förmånstagarna utan, tycks det mig, hos dem som, i ett institutionellt perspektiv och i de olika organisatoriska delar som finns i våra samhällen, innehar det kollektiva överinseendet.

Jag tror det betyder att José Barata-Moura anser att författare/rättighetshavare ska få betalt när deras böcker lånas ut på biblioteken, men att betalningen inte ska komma direkt från låntagarna utan från stat och kommun.

Portugal-Spanien

Från stat och kommun var det tre kulturbyråkrater som förklarade och försvarade den portugisiska PLR-hållningen: **Nuno Goncalves** från det portugisiska kulturdepartementet och **Antonio Carvalho** och **Catarina Coelho** från kulturnämnden i Cascais, en grannkommun till Lissabon. Här ett försök att sammanfatta något av deras gemensamma argumentation:

PLR-direktivet är ett EU-påfund, och har ingen internationell acceptans. Det finns inte med varken i WTO/TRIPS (Världshandelsorganisationen/Trade related Aspects of Intellectual Property Right-IPR) eller

i WIPO (World Intellectual Property Organisation)

I själva 92/100-direktivet är det heller inget som säger att direktivet måste tillämpas på offentliga bibliotek. Tvärtom finns det paragrafer som öppnar för att göra undantag, och det är först 2002 som EU-kommissionen hävdar att meningen med direktivet är att det ska omfatta offentliga bibliotek.

Idag verkar det inte finnas något intresse, varken internationellt eller från EU-håll, för att driva frågan.

Den portugisiska lagen undantar heller inte alla bibliotek. Ungefär 5-10 procent av de portugisiska biblioteken är betalningsskyldiga, och bollen ligger nu hos SPA. Det är SPA som nu bör komma med förslag till hur pengarna ska krävas in.

Mot detta invänder **Vanda Guerra** från SPA att de 5-10 procenten utgörs av museer och arkiv vars utlån är rätt begränsat. I och för sig har Goethe-institutet hört av sig och undrat vem man ska betala till, men SPA tycker det är lite absurt att konstruera ett nationellt system för att kassera in pengar från Goethe-institutet.

SPA är inte nöjd med sakernas tillstånd, och det är heller inte spanska CEDRO, fast Spanien numera har ett PLR-system. CEDRO ska kassera in pengar från spanska bibliotek/kommuner, men det går trögt. Motståndet är stort från såväl bibliotek som politikerhåll. CEDRO anser att de utsätts för obstruktion, och vill dessutom ha ett annorlunda system. Idag ska biblioteken betala 0.20 euro för varje bok de köper in. CEDRO vill ha betalt per boklån, och dessutom vill de att betalningen ska stiga i takt med utlåningen. För det tusende utlånet av en bok ska författaren inte ha 0.20 utan 20 euro.

CEDRO är missnöjd och La Plataforma än mer.

I samband med 2009-års IFLA-kongress i Milano, 23-27 augusti, arrangerade PLR-motståndare ett

öppet möte om PLR-direktivet och IPR-utvecklingen allmänt.

En av inledarna var **Blanca Calvo** från La Plataforma, som gav en spansk historik samt förslag till vad som nu bör göras, framförallt på EU-nivå.

Petitioner och resolutioner

Det spanska PLR-motståndet har varit offentligt, omfattande och allsidigt. Många har deltagit, både

spektakulära sammankomster och fantasifulle aktioner.

an har riktat sig till makthavare och beslutsfattare och man har samtalat och samarbetat på gräsrottnivå.

Nu verkar man prioritera ett lobbyarbete riktat mot EU-institutionerna, och det är en utveckling som avspeglar sig i Educación & Biblioteca, en tidskrift som dokumenterat PLR-frågan. Intressanta artiklar och spännande reportage har nu ersatts av notiser om

författare och biblioteksbrukare, politiker och bibliotek. Man har skrivit petitioner och resolutioner, analyserat, diskuterat, haft

spanska kommuner som säger nej till PLR och skickar sina resolutioner till EU.

I samband med att Spanien är EU:

s ordförandeland januari-juli 2010, har man bett den spanska regeringen lyfta PLR-frågan och arbeta för att få direktivet upphävt, och man vill också ha upp det i EU-parlamentet.

Det socialistiska regeringspartiet PSOE har avvisat det hela med hänvisning till att i Spanien är det inte biblioteksbrukarna som betalar PLR-avgifter.

Ana Miranda, från Bloque Nacional Galego, lovade ta upp PLR-frågan i EU-parlamentet, förutsatt att hon blev invald. Det blev hon inte, och **Christian Engström**, från det svenska Piratpartiet, som blivit EU-parlamentariker, kom inte till det alternativa IFLA-mötet, dit han inbjudits.

La Plataforma verkar ha större framgångar med sin folkrörelseverksamhet än med sin lobbyverksamhet. Likväl prioriterar man nu det sistnämnda och många petitioner och resolutioner lär det bli.

Resolutionsmakeri är ju annars något den Europeiska PLR-konferenser varit mästare på, fast nu har det spridit sig också till den Internationella PLR-konferensen, och på den åttonde konferensens tredje dag presenterades hela två resolutioner.

Båda är snarlika Europeiska PLR-resolutioner, men särskilt den ena, som tar utgångspunkt i den grekiska situationen, går några steg längre vad gäller upphovsrättsfundamentalism, högt tonläge och hotfulla formuleringar.

Vad man kräver av den grekiska regeringen är att den ska förbjuda biblioteken att äga böcker. Istället ska biblioteken hyra böcker via ett licensavtal som kan säkra rättighetsägare, grekiska såväl som europeiska, en lämplig och tillräcklig ersättning – *obtaining a license for all public lending activity in Greece and compensating adequately the rightholders, both Greek and European*.

I femton år har grekiska författare och förläggare lidit, i femton år har deras grundläggande

upphovsrättigheter kränkts – *Greek writers and publishers, who have been suffering during the last fifteen years from the infringements of their fundamental copyrights*.

Nu kräver de sin rätt, och påminner om att de som bryter mot EU-lagstiftningen kan drabbas av hårda sanktioner från EU-kommissionens sida – se bara hur det gick för Belgien och Spanien – *severe sanctions may be imposed by the European Commission, just as it happened in Belgium and Spain cases*.

Belgien var det första landet som dömdes i EU-domstolen (i samband med 92/100-direktivet) men precis som i det spanska fallet är upphovsrättsägarna, representerade av ett "collecting society" (Reprobel) inte nöjda med det praktiska resultatet, och de känner sig motarbetat av såväl bibliotek som politiker.

Den 30 september skickar SPA de lätt korrigerade resolutionerna till alla som deltagit i konferensen. Man konstaterar att de redan antagits enstämmigt på konferensen, men ber nu deltagarna underteckna. Det danska och norska kulturdepartementet samt svenska Författarfonden och Författarförbundet undertecknar inte, men skickar alla ett svar till SPA. Det danska svaret är kortast: *The Danish delegation finds that the the forum is an informal network, and we are not able to accede to the resolution*

Svaret från **Författarfonden** är det längsta. Det tar utgångspunkt i det faktum att Författarfonden är en offentlig myndighet och inte en organisation för författare/upphovsrättshavare. Författarfonden överläter därför åt Författarförbundet att eventuellt underteckna resolutionen, men gör samtidigt en analys av innehållet i resolutionen och konstaterar att det inte är förenligt med det som idag är svensk biblioteks- och upphovsrättspolitik. Samtidigt

pekar Författarfonden på att EU-kommissionens PLR-politik handlar om att främja den inre marknaden, vilket inte nödvändigtvis är förenligt med författarnas intressen.

Försök till sammanfattning

Sedan våren 2008 har EU-kommissionen visat noll och inget intresse för PLR-direktivet. Det betyder inte att PLR-frågan är utagerat. Det finns andra aktörer som kan tänka sig att överta EU-kommissionens roll, till exempel IFRRO, International Federation of Reproduction Right Organisation. Den Europeiska PLR-konferensen, som inte haft någon konferens 2009, planerar en 2010 i Turkiet, och den Internationella PLR-konferensen planerar ett möte i Aten, eller i Bryssel, 2011.

PLR-direktivet är ett av många EU-direktiv som handlar om upphovsrätt, och EU är en av många aktörer vad gäller upphovsrätt/IPR. Google heter en av de andra aktörerna, och Googles digitaliseringsprojekt är troligen en av orsakerna till att EU-kommissionen lagt PLR-direktivet åt sidan och istället intresserat sig för det digitala europeiska biblioteket **Europeana**. Det verkar också som om arbetet med Europeana har fått EU-kommissionen att inse att upphovsrätten kan vara ett problem, och ett hinder för tillgänglighet.

Oavsett kvarstår frågan: Är det (fortfarande) möjligt att förena upphovsrätt med bibliotekspolitik.

För att svara på det tror jag vi behöver ett offentligt samtal som helt lämnat genren petitioner-resolutioner, och där PLR-konferenser och La Plataforma börjar prata med varandra, istället för att från vart sitt håll skicka petitioner och resolutioner till EU-institutionerna.

Göteborg, december 2009